

1. Розпізнавання загрози. Населення повинно бути навчене розпізнавати підозрілі предмети.

2. Тримання безпечної дистанції. Населення повинно бути навчене, як безпечно покинути місце виявлення підозрілих предметів.

3. Визначення небезпечної зони. Населення повинно бути навчене, як підручними способами помітити місце виявлення підозрілого предмету.

4. Вживання заходів щодо недопущення сторонніх осіб. Населення повинно бути навчене, які заходи потрібно вжити для недопущення сторонніх осіб до місця виявлення підозрілого предмету.

5. Повідомлення про виявлення підозрілих предметів. Населення повинно бути навчене, якими способами та методами можна повідомити про виявлення підозрілого предмету.

Для ефективного навчання населення поводженню з вибухонебезпечними предметами необхідна система інформування та освіти, що передбачає включення предметів про вибухонебезпечні предмети до навчальних планів закладів освіти.

Висновок. Знання про правильне поводження з вибухонебезпечними предметами є життєво важливими для громадян у сучасній Україні, де загроза виявлення вибухонебезпечних предметів є досить високою. Навчання населення правилам допомагає зберегти життя і знизити ризики. Дії органів влади, спільнот та освітніх установ у поширенні цієї інформації є критичними для безпеки суспільства. Навчання населення поводженню з вибухонебезпечними предметами - це крок до створення більш безпечного і здорового суспільства.

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ВИМОГ ДО ХАРАКТЕРИСТИК ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

APPROACHES TO FORMING REQUIREMENTS FOR FOOD CHARACTERISTICS IN EMERGENCY SITUATIONS

*К.т.н., доцент Денисенко С. А., к.т.н., с.н.с., доцент Черепньов І. А.,
студент (І рівень навчання) Попко С. О.*

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Анотація. Розглянуто підходи по формуванню вимог до продуктів харчування використовуваних в екстремальних умовах

Ключові слова: продукти харчування тривалого зберігання, Харчова цінність, відсутність шкоди для здоров'я.

Abstract. Approaches to the formation of requirements for food products used in extreme conditions are considered

Key words: long-term storage food, nutritional value, no harm to health.

Вступ. Починаючи з другого десятиліття ХХІ століття за статистичними даними, у світі кількість природних катастроф перевищує аналогічні події техногенного походження [1]. За даними ООН [2] частка міського населення в загальній чисельності світового населення зростає з 56% в 2021 р. до 68% в 2050 р., приріст складе 2,2 млрд людей. В результаті зростає вразливість більшості міських громад з точки зору підготовки заходів щодо забезпечення готовності до виникнення надзвичайних ситуацій (НС) природного походження з точки зору забезпечення запасами продовольства. А саме: скорочення запасів продовольства на дому, обмежений простір для зберігання продуктів харчування в більшості будинків, а так само зберігання більшої частини продовольства в холодильниках, які, природно залежать від наявності електроенергії [3]. У значній частині випадків при виникненні НС порушуються нормальні умови життєдіяльності, що проявляється в перебоях або повного припинення подачі води, газу, електроенергії та тепла. Дана обставина збільшує значення наявності запасів продуктів харчування і їх характеристикам. Традиційні консерви і харчові концентрати, як правило багаті сіллю і цукром, але бідні клітковиною, що при тривалому вживанні можуть викликати серйозні розлади здоров'я у літніх осіб, дітей, а також хворих на діабет і гіпертонію [4].

Актуальність. Федеральне агентство з управління в надзвичайних ситуаціях Сполучених Штатів Америки (FEMA) запропонувало наступний підхід для вибору продуктів харчування в екстремальних умовах [3]: забезпечення щільності поживних речовин (відношення вмісту поживних речовин до загального вмісту енергії в даному продукті харчування), простоту приготування і культурну прийнятність / терпимість серед споживачів. А в цілому, необхідно використовувати продукти, які стійкі до зберігання в будь яких умовах. Японськими фахівцями у сфері виживання в екстремальних умовах запропоновано перейти від традиційної концепції продуктів харчування на випадок надзвичайних ситуацій до концепції "продуктів харчування в умовах стихійного лиха», заснованої на відповідних способах забезпечення домашніх господарств і компаній власними запасами, а уряду - громадськими запасами і допомогою. Використання населенням їх у повсякденному житті дозволить знизити ціну, підвищити їх популярність, а отже наявність практично в кожній родині навіть у відсутності попередження про можливу НС [5]. У роботі [6] запропоновано варіант вирішення завдання складання оптимальної дієти максимальної енергетичної цінності із заданою калорійністю і в межах її вартості.

Висновок. Необхідно продовження подальших досліджень з розробки та впровадження продуктів харчування, які забезпечать виживання особам, які постраждали від НС, а також підрозділам рятувальників, які працюють в екстремальних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гадецька С.В., Дубницький В.Ю., Кушнерук Ю.І., Філатова Л.Д., Черепньов І.А. Багатокритеріальна (векторна) оптимізація раціону військовослужбовців, розташованих в стаціонарних і польових умовах. *Системи озброєння і військова техніка*. 2019. № 2(58). С. 152-167. <https://doi.org/10.30748/soivt.2019.58.18>.
2. World Cities Report 2022. *UN-Habitat*: веб-сайт.URL: <https://unhabitat.org/wcr/> (дата звернення 17.10. 2023).
3. Michelle Wien , Joan Sabate. Food selection criteria for disaster response planning in urban societies. *Nutrition Journal*. 2015. № 14. № 47. doi: 10.1186/s12937-015-0033-0.
4. Soheyla Ainehvand, Poursan Raeissi, Hamid Ravaghi, Mohammadreza Malek. The characteristic features of emergency food in national level natural disaster response programs: A qualitative study. *Journal of Education and Health Promotion*. 2020. Vol. 8, №1. P.58 – 58. doi.org/10.4103/jehp.jehp_266_18.
5. Takashi Nakazawa, Shigeru Beppu. Shifting from Emergency Food to Disaster Preparation Food to Help Disaster Survivors. *Quarterly Review*.2012. № 44. P. 36-52.
6. Гадецька С.В., Дубницький В.Ю., Кушнерук Ю.І., Філатова Л.Д., Черепньов І.А. Багатокритеріальна (векторна) оптимізація раціону військовослужбовців, розташованих в стаціонарних і польових умовах. *Системи озброєння і військова техніка*. 2019. № 2(58). С. 152-167. <https://doi.org/10.30748/soivt.2019.58.18>.

НАВЧАННЯ ТА ПРАЦЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

EDUCATION AND WORK IN THE CONDITIONS OF WAR

*Студентка (І рівня навчання) Резніченко А. В.,
науковий керівник д.т.н., професор Березуцький В. В.*

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Анотація. Початок повномасштабного вторгнення росії на територію України порушив питання безпеки у всіх його проявах. За таких обставин повномасштабної війни забезпечення безпеки стає нагальним завданням, яке стосується не лише фізичного, а й психологічного та соціокультурного благополуччя людей.

Ключові слова: війна, загроза, навчання, робочі процеси, безпека, адаптація, стабільність.

Annotation. The beginning of russia's full-scale invasion of Ukraine has raised the issue of security in all its manifestations. In such circumstances of a full-scale war, ensuring security becomes an urgent task that concerns not only the physical, but also the psychological and socio-cultural well-being of people.

Keywords: war, danger, education, work processes, safety, adaptation, stability,

Вступ. Вторгнення та військові дії мають значний вплив на процеси організації навчання в університетах, тому необхідно вдосконалювати підходи до забезпечення безпеки працівників та студентів. Нові виклики, що виникають внаслідок конфлікту, вимагають негайного реагування та розробки нових стратегій, які допоможуть підтримувати безпеку в умовах нестабільності та загроз, які супроводжують війни.

Актуальність. Відомо, що під час початку росією війни у 2022 році під час виконання трудових обов'язків на виробництві постраждало 3065 працівників, у тому числі 520 працівників зі смертельним наслідком. При цьому, безпосередньо внаслідок